

NOVA DOBA

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglas se računa po tarifi. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65
Upravništvo: Strossmayerjeva ulica 1, pritličje. Telef. 65
Račun pri poštnem ček. zavodu št. 10.666.

Viharna verifikacijska debata v Narodni skupščini.

Nedeljska dopoldanska seja.

Poročilo verifikacijskega odbora. — Govor Ljube Davidovića. — Program »Blok narodnega sporazuma in seljaške demokracije«. — Davidović napada četnike kralja Petra. — Govor ministra Uzunovića.

Beograd, 23. marca. Za včerajšnjo sejo skupščine je povsod vladalo največje zanimanje. Naval na galerije je bil velikanski. V kuloarjih je bilo živahno vrvenje. Na ministrskih sedeh so bili vsi člani vlade z ministrskim predsednikom Pašićem na čelu. Skoraj polnoštevilno so zbrani poslanci, navzoči so tudi radičevci v znatnem številu in vedno porabljajo priliko, da sekundirajo z različnimi medklici in protesti. Častno je zasedena tudi diplomatska loža.

Skupščinski predsednik dr. Subotić je ob 9.30 dopoldne otvoril sejo. Po izvršenih formalnostih je skupščina takoj prešla k dnevnemu redu: k razpravi o poročilu verifikacijskega odbora. Začasni predsednik je določil vsakemu govorniku samo pol ure govora.

Posl. Ljuba Davidović je nastopil kot prvi kontragovornik. Nad tri ure so poročevalci čitali poročila. Posl. Milan Simonović je prečital poročilo verifikacijskega odbora, ki vsebuje štiri poglavja: a) potrditev nespornih mandator, b) sestavo parlamentarne ankete za mariborsko-celjsko okrožje, c) nove volitve v bregalniskem okrožju in d) popolno razveljavljenje mandator HRSS v smislu člena 18. zakona za zaščito države. — Posl. dr. Ladislav Polić je v imenu opozicije prečital mišljenje manjšine verifikacijskega odbora. Poročilo obsega poseben odstavek glede volitev v Sloveniji, ki so ga priklopili slovenski klerikalci in v katerem strastno napadajo vodilne vladne organe v Sloveniji, češ da so vplivali na volitve.

Posl. Ljuba Davidović je najpreje med protesti radikalne desnice izjavil: »Ne morem sprejeti poročila verifikacijskega odbora. Ne priznavam legalnosti zadnjih volitev, ker so bile izvedene na način, kakor še nikdar v tej državi, niti ne v predvojni Srbiji, niti ne v pokrajinah povečane domovine. Zakoni se ne izpolnjujejo, ustava se ne spoštuje. Pridobitve domovine se zelo kompromitirajo! Mi smo za politiko sporazuma!« (Medklici: »Za politiko Moskve!«) Nato je govornik naglašal: »Politiko našega sporazuma je narod sankcioniral. Pri volitvah smo dobili večino!« (Medklici: »Sto let dobivate lahko tako večino!«) Končno je govornik izjavil, da prečita v imenu parlamentarne skupine pred skupščino program Bloka narodnega sporazuma in seljaške demokracije. Pri teh besedah je nastal v zbornici silen vihar, smeh in ropot. Čuli so se razni medklici in z veliko težavo je Davidović prečital vsebino programa opozicijskega bloka. Z velikim naporom je prečital vse točke programa, ki so:

1. Parlamentarne stranke, doslej združene pod imenom »Opozicijski blok«, ustanavljajo s tem politično skupino: Blok narodnega sporazuma in seljaške ljudske demokracije. Nastopajo v narodni skupščini skupno kot celota v vseh vprašanjih, nanašajočih se na skupno politiko te zajednice. — Organi bloka so: predsedstvo, izvršilni odbor (ožji in širši)

in skupna seja narodnih poslancev tega bloka.

2. Ta blok sprejema za temelj svojega delovnega programa deklaracijo vlade g. Ljube Davidovića z dne 13. avgusta 1924, ki jo je lahko dopolniti z drugimi potrebnimi zakonskimi predlogi, posebno z zakoni:

o garanciji neodvisnosti sodnikov, njih stabilnosti, o tiskovni, zborovalni in društveni svobodi, dalje z zakoni o samoupravi selških in mestnih občin.

Način izvedbe zadnjih volitev dokazuje nujnost zakona, s katerim se garantira polna volilna svoboda, natančneje dofoča odgovornost organov, ki sodelujejo pri vodstvu volitev, posebno se imajo poostri kazni proti kršilcem volilnega zakona.

Verifikacijo poslanskih mandatov ima izvršiti sodišče. (Tu ni rečeno točno, ali kasacijsko sodišče, kakor so to prvotno javljali listi.)

3. Temeljni političnega dela bloka slone na programatičnih načelih, deloma izraženih v sporočilu predsedstva HRSS z dne 24. septembra 1924, in sicer:

a) stranke bloka stoje na načelu ravnopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev, složne so v tem, da je država Srbov, Hrvatov in Slovencev ena celota, katere meje so neprekršljive in katere definitivno notranjo ureditev ima izvesti svobodni sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci po deloma že priznanih načelih;

b) definitivno se izvede narodni sporazum normalnim in zakonitim potom na temelju demokratske vladavine brez vsakega notranjega tresljaja in brez rušenja našega mednarodnega položaja na načelu samouprave v obliki parlamentarne monarhije angleškega tipa, zasnovane na narodni suverenosti;

c) naša država ima biti demokratska, ljudska, urejena po sistemu self-gouvernementov od občin do parlamenta;

d) pristojnost skupnega parlamenta in zastopniških korporacij se ima opredeliti po revidirani ustavi.

4. Blok v celoti in posamezne stranke soglašajo v tem, da je njih politika popolnoma samostojna in edino podrejena narodu in narodnim interesom, zato ostanejo v bodočnosti svobodne in neodvisne od vsake obveze napram inozemstvu, in to tako, da so narodni interesi v skladu z interesi človečanstva in mednarodnega sporazuma s težnjo po skrajnem miru.

6. Blok narodnega sporazuma in seljaške ljudske demokracije izključuje diktaturo vsake vrste, stoječ na načelu narodnega sporazuma in seljaške ljudske demokracije.

7. Blok hoče izvajati vse potrebne socialne reforme, vztrajajoč na načelu ohranitve privatne lastnine, katero je treba urediti v duhu socialne pravičnosti in v smislu socialnih dolžnosti. V gospodarskih vprašanjih stoji na načelu stanovskega sporazuma in sodelovanja. Gospodarsko

(pridobitno) življenje našega naroda, zlasti seljaškega, se naj razvija na združnih načelih.

Beograd, 25. februarja 1925. Sledje podpis: dr. Korošec, Ljuba Davidović, Pavle Radić in dr. Hrasnica.

Med splošnim viharjem je Ljuba Davidović prečital ta program. Večinska desnica je pozdravila ta program z ironijo in smehom, opozicija je ploskala.

Začasni predsednik dr. Subotić je nato ukoril Ljuba Davidovića, ker je v svojem govoru rabil neparlamentaren izraz. Med njim in voditeljem opozicije je prišlo do kratkega prerekanja. Ljuba Davidović je namreč nazval četnike Petra Mrkonjića za faki-nažo in poulično svojat. Začasni predsednik ga je ukoril, rekoč: »Ta izraz je neparlamentaren! Obsojam ta izraz, ker se je rabil v tako visokem forumu državne politike!«

Burni potek popoldanske seje.

Govor posl. dr. Hohnjeca. — Stvarna in odločna izvajanja dr. Pivka o klerikalnem volilnem terorju in politiki SLS. — Nekvalificirani izpadi dr. Bazale proti vladni večini. — Dolgotrajen vihar in pretep v skupščini. — Zanimive podrobnosti. — Skupščina potrdila vse nesporne mandate.

Beograd, 23. marca. Včerajšnja popoldanska seja Narodne skupščine je pričela kmalu po 4. uri.

Prvi je govoril klerikalni poslanec dr. Hohnjec o volilnem terorju v Sloveniji, zlasti na Štajerskem. Strastno je napadal samostojne demokrate, naglašujoč, da če bi se bile volitve vršile svobodno, tedaj bi bilo število opozicijskih mandatov večje od vladnih. Dejal je: »Kaj nam bo parlament, če pri volitvah niso poslanci izvoljeni svobodno?! Če niso volitve svobodne, je bolje, da nimamo parlamenta. Volilna svoboda je bila samo za vladine pristaše. Slovenija je postala satrapija Žerjavovih pristašev. V Sloveniji ni duhovščina nikjer vršila nasilja in ni zlorabljala cerkve v volilne svrhe.« (!)

Posl. dr. Pivko je nato odločno in argumentarično zavrnil vse očitke klerikalnega predgovornika. Dr. Pivko je med viharjem odobravanjem skupščinske večine izjavil: »Pri volitvah je bilo izključeno vsako nasilje od strani vlade. Z gotovostjo lahko trdim, da se ni vršilo nobeno nasilje, razen duševnega nasilja od strani duhovščine. SLS ima danes zahvaliti svoje uspehe samo onemu profesionalnemu volilnemu aparatu, ki ga ima v katoliški duhovščini. Duhovščina je srce in hrbtenica te stranke.« (Klerikalni poslanec Žebot je postal med tem zelo nervozen in skušal ugovarjati.) »Vsa duhovščina je organizirana v tej stranki. Zato se tudi ni čuditi, da je dosednja SLS pri volitvah take uspehe.« Očitanka klerikalne stranke, da je mariborski veliki župan vršil nasilje in zlorabljal svojo uradno oblast, je dr. Pivko odločno zavrnil, naglašujoč: »Informiral sem se v Mariboru. Veliki župan mi je izjavil, da niti njemu niti nobenemu srezkemu poglavarju ni znano, da bi bili shodi SLS prepovedani.« Zavrnil je tudi očitanka klerikalne stranke, da je vlada zabranila svobodo tiska klerikalne stranke. Navedel je slučaj »Straže«, ki je bila tik pred volitvami ustavljena na podlagi § 38. ustave, ker je hujskala proti državi in izzivala plemensko mržnjo, in

Stvarna kritika programa opozicije.

Minister javnih del Nikola Uzunović je za tem v polurnem govoru stvarno in logično kritiziral vsebino programa bloka narodnega sporazuma in seljaške demokracije. Naglašal je, da je od Ljube Davidovića prečital program kompleks in konglomerat fraz, ki ne vodijo k nikakemu pozitivnemu uspehu in delu. Pogreša v programu zlasti jasnosti in preciznosti glede točk, ki bi se naj sprejele pri reviziji v ustavo. Ni jasno, katere točke ustave je treba revidirati. Veliko govori program o sporazumu, to so same fraze, ki jih je javnost čula že stokrat. Z državnopravnega stališča odklanja tak program sporazuma.

Seja je bila nato ob 13.30 zaključena. Razprava o nespornih mandatih se je nato nadaljevala v nedeljo ob 16. popoldne.

nadaljeval: »Pridige mnogih duhovnikov so bile pred volitvami zelo rafinirane. Lahko strmite, če slišite, kako je neki župnik v svoji pridigi dejal: »Vsi, ki volite SLS, pojdete (v nebesih) na desno, vsi drugi pa na levo stran!« Naravno, da so take pridige moralno zelo vplivale na volilce.« Dr. Pivko je zaključil svoj govor, obrnjen proti klerikalcem: »Zakaj igrate dvojno vlogo? Zakaj govorite pred narodom tako, tukaj pa drugače?! Zakaj kažete sveto lice?«

V tem trenutku je nastal v zbornici velik vihar. Klerikalni poslanci so skakali in divjali kot besni. Neki poslanec je ironično pripomnil: »Bo kakor v francoskem parlamentu!« (Kakor znano, se je vršil v francoskem parlamentu 20. t. m. pretep med poslanci. Op. ur.)

Ta proroški medklic se je tudi uresničil. Ko je stopil na govorniško tribuno posl. dr. Bazala (zajedničar), je nastal v zbornici velikanski vihar, ker je posl. Bazala zbornico nagovoril z besedami: »Moja gospoda! Gospodje narodni zastopniki!« (Prvo je veljalo vladni večini, drugo pa opoziciji.) Burni protesti na radikalski strani: »To je sramota! Tako se ne sme govoriti! Vi nas žalite! Mi smo narodni poslanci!« Dr. Bazala: »Dobro. Sprejem popravek. Konstatiram, da imamo dvoje vrst poslancev: poslance, izvoljene od vlade, in poslance, ki so prišli v skupščino kot zastopniki naroda.« Te besede so izzvale viharne proteste: »To je laž! To je sramota!« Dr. Bazala se je cinično obrnil proti vladnim poslancem z besedami: »Gospodje vladni poslanci! nato pa k opoziciji: »Gospodje narodni zastopniki!«

Ta dva stavka sta izzvala v zbornici nepopisen vihar. Radikalni so skočili iz klopi. Radikalni poslanci-sejaki, ki so se borili na vseh bojiščih za svobodo in ujedinjenje, so napravili prave fronto in navalili proti dr. Bazali, vzklikajoč: »To je nesramnost! Mi smo narodni poslanci in izvoljeni od naroda! Ta avstrijski oficir nas žali! Mi nečemo biti hlapeč av-

strijakantovi! Ne dovolimo, da nas avstrijski žali! Okoli 10 radikalnih poslancev je navalilo na dr. Bazalo in ga strahovito pretepla.

Značilno je, da so klerikalci takoj po izbruhu pretepa strahopetno pobegnili iz dvorane. Bežali so kakor zajci; v tem se je posebno odlikoval posl. Zebot. Dr. Bazalo so radikalni poslanci tolkli po hrbtu in glavi, nekdo ga je tudi udaril po nosu in v oko. Zelo tepeni so bili od radikalov tudi Radičevi poslanci, ki so se obnašali v skupščini zelo nejunaško. Bili so vsi zbegani in niso vedeli, ali bi branili dr. Bazalo ali bežali iz dvorane. Značilno je, da je branil dr. Bazalo pred razjarjenimi radikal. poslanci sam prosvetni minister Svetozar Pribičević, ki se mu je končno posrečilo po-

miriti razburjene duhove. Pretep je trajal približno pol ure.

Po pretepu je nastopil daljši odmor in se je seja nadaljevala šele ob pol 10. zvečer. Bila je mirna. Debata o nespornih poslanskih mandatih se je zaključila ob 12.30 ponoči.

Začasni predsednik Narodne skupščine je odredil glasovanje o dveh predlogih: 1. o predlogu verifikacijskega odbora, da se potrdijo nesporni mandati, in 2. o predlogu opozicije, da se vsi mandati razveljavijo in razpišejo nove volitve. Z večino glasov je bil sprejet predlog verifikacijskega odbora, predlog opozicije pa odklonjen. S tem so potrjeni vsi nesporni poslanski mandati. Seja je bila zaključena ob 12.45.

Pondeljkova seja.

Pričetek razprave o spornih mandatih. — Razprava o volitvah v okrožju Maribor-Celje. — Posl. Smodej napada samostojne demokrate. — Prihodnja seja v torek.

Beograd, 23. marca. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.20. Uvodoma je začasni skupščinski predsednik izjavil: Debata o nespornih mandatih je končana in prične se debata o spornih mandatih v 3 oddelkih. 1. Razprava o volitvah za mariborsko-celjsko volilno okrožje. 2. Razprava o razveljavitvi volitev v bregalniskem volilnem okrožju. 3. Razprava o mandatih HRSS. Najprej se so sporekli v zbornici radikali in zemljoradniki iz Vojvodine. Nato je predsednik odločno odredil, da se prične razprava o volitvah v mariborsko-

celjskem volilnem okrožju.

Prvi je dobil besedo klerikalni poslanec Fran Smodej. Strastno je napadel samostojne demokrate. Vsebina njegovega govora je bila taka, kakor se to navadno čita v »Slovencu«. Napadal je velikega župana v Mariboru, ministra dr. Žerjavo in razne voditelje samostojne demokratske stranke v Sloveniji. S svojimi očitki je izzval ogorčene proteste na strani vladne večine.

Seja je bila ob 13. končana in se nadaljuje jutri.

Obnovitev kazenske preiskave proti dr. Mačku in tov.

Zagreb, 23. marca. Državno pravdnništvo je zaplenilo »Jutarnji List« radi hujškanja proti državi in Srbom. Državno pravdnništvo je tudi

sklenilo, da se zopet uvede kazensko postopanje proti dr. Mačku in tovaršem, ker je došel nov obtežilni material.

Politične vesti.

POGLAVJE O KATOLIŠKO-POLITIČNI VZGOJI NARODA. Zadnje tedne smo ponovno čitali, kako so v Beogradu gg. katoliški duhovni poslanci svečano lagali, češ da katoliška duhovščina sploh ni posegla v volitve in politiko. To se čuje za nas doma prav tako, kakor če poreče tat iz poklica in navade, da ne krade. V »Slov. Gospodarju«, ki ga vzdržuje in piše slovenska politikujoča duhovščina lavantinske škofije, čitamo v št. 14. od 19. marca med drugimi »dostojnimi nauki« ljudstvu v pouk in zabavo tudi sledeče lepe besede: »Ali ne zaslužijo ti ljudje, ki tako pod krinko »državotvornosti« upropaščajo, ropajo in kradejo; da se pred njimi kvečjemu še samo pljuče od gnusa in zaničevanja? Ali ne zasluži tega vsak, ki nagovarja k tej stranki? Ali zamorete vzeti v roke »Jutro«, »Domovino«, »Novo Dobro«, »Tabor« in druge, ne bi

si oblatili in oskrunili svoje lastno poštenje?« Podpisan je poslanec Jugoslovanskega kluba, ki pravi, da o vsem tem razmišljajo Koroščevi poslanci v narodni skupščini v Beogradu in sporočajo to tudi svojim pristašam, da tudi oni premišljajo in — obsodijo. Šest let se s tako duševno hrano vzgaja od katoliških duhovnov naše ljudstvo, šest let se ga na takle statanski način hujška proti vsemu in vsakomur, kar ne nosi klerikalnega pečata in kdor ne veruje, da je taka pisava in tako falotsko hujškanje bogodopadljivo katoliško delo, ki bo plačano po smrti z zveličanjem. Ali je kdaj, kar pomni človeška zgodovina, na tak brezstiden način duhovščina katerekoli cerkve zapeljavala svoje ljudstvo, izrabljajoč za to versko in cerkveno avtoriteto? Kdo naj še veruje, da je taki politikujoči duhovščini do cerkve in do vere v resnici kaj? Vsako dejanje in vsaka beseda v javnem življenju priča jasno, da gre tej katoliški

družbi edinole za to, da izrablja Boga, cerkev in verski čut naroda v to, da se politikuječi duhovni in njim prodani neznajni posvetni trabanti okorišajo na stroške naroda, da v očeh zapeljanih mas terorizirajo tiste, ki se jim taka verska in moralna propalost studi in hodijo po poti resnice in napredka brez blagoslova takih propadlih hinavcev, ki tržijo z Bogom in nebesami. In v takih razmerah naj govorimo o svobodnih volitvah, taki ljudje se še drznejo nazivati se narodne in patrijotične? Za svobodo domovine in ujedinjenje naroda je padlo stotisoče Srbov; kje je zapisano, da se ti habsburški hlapci smejo danes tako obnašati v tej svobodni in ujedinjeni zemlji? Narod je zapeljan in že za-

čenja odpirati oči, zapeljivcem pa je že čas, da se zastavi pot, pa makar po »kulturnih« avstrijskih metodah!

Curiška borza

v pond. 23. marca Zagreb: 820

ZAGREBSKA BORZA

v ponedeljek, dne 23. marca.

Dunaj: 0.0884—0.0904.
Milan: 2.5585—2.5885.
London: 301.5—304.5.
New-York: 62.73—63.73.
Pariz: 3.245—3.295.
Praga: 1.8685—1.8985.
Curih: 12.16—12.26.

Dnevne vesti.

PRIHODNJA ŠTEVILKA »NOVE DOBE« izide v petek, dne 27. t. m. Sredina številka radi praznika dne 25. t. m. odpade.

GENJENIM NAROČNIKOM - ZAMUDNIKOM!

Te dni smo pričeli pošiljati onim naročnikom, ki dolgujejo na naročnini še za preteklo leto, kakor tudi takim, ki še za leto niso nič plačali, natančno izpolnjene položnice v kuverti s primernim listanim opominom. Iz teh položnic je razvidno, koliko in za kateri čas kdo dolguje naročnino. Prosim vse, ki prejmejo opomine, da se pridno poslužujejo položnic ter plačajo zaostalo naročnino. Vsem, ki svoje dolžnosti napram listu ne bodo izpolnili, bomo list ustavili, zaostalo naročnino pa iztirjali.

Upravn. »Nove Dobe«.

SREDNJEŠOLSKA MLADINA.

Od klerikalcev nahujskana mladina srednjih šol je demonstrirala po Mariboru ter šla v šolski štrajk, ker je naučna uprava prenestila nekega profesorja. Škoda mladine, ki se da tako zavesti, ko še ne more polnoodgovorno presoditi koraka, ki ga je s tem storila. Čudno pa se nam vendar zdi, kako da ne demonstrirajo in ne štrajkajo tisti dorasli in odgovorni zapeljivci šolske mladine, ki ustvarjajo ta duh po naših šolah. Pred volitvami smo čitali, da sta dva višjegovnazijca nastopala na nekem klerikalnem hujškanjem shodu, nato pa izostala iz šole in čakala na izid volitev, ki bodo prinesle zmago gg. Radiću in Korošču ter njima pohvalo za junaško in patriotsko nastopanje. Ali naj pomeni to zrelost mladine? To znači in kaže na sistematično zastrupljanje mladine, ki se vrši izven šole pod krinko raznih kongregacij in pod vodstvom klerikalnih profesorjev, ki vodijo po vseh srednješolskih mestih prepovedana društva za mladino ter jo vabijo na sestanke in zborovanja. Začenja se pri najmlajših, razteza pa se na vse

zavode in vse razrede. Naša mladina je imela tudi nekdanje svoje »prepoovedana društva«, družil jo je čut nacionalni in ljubezen do slovenskega jezika, ki ga je šola zanemarjala. Na ono mladino, ki se je nekdanje zbirala v prepovedanih narodnih krožkih, gledamo z drugim respektom kot na one klerikalne zapeljance, ki jih organizirajo skrivaj danes klerikalni profesorji pod lažfirmo verskih kongregacij. Politikujoči duhovščini je klerikalna politika istovetna z vero, cerkvene bratovščine in mladinske kongregacije so prava politična udruženja, ki so svobodnemu duševnemu razvoju mladine kvarna in rodijo pojave, ki jih naučna uprava ne sme trpeti, ako hoče mladino ohraniti šoli.

NOVA CARINSKA TARIFA. Z zakonom o proračunskih dvajstinalah stopi v veljavo nova carinska tarifa, na podlagi katere bo naša država takoj pričela pogajanja z Avstrijo, Madžarsko, Čehoslovaško, Rumunijo in Grško glede sklenitve trgovinskih pogodb.

VIRMAN IN PROVIZIJA PRI ČEKOVNIH RAČUNIH. Da se udeležencem v poštno-čkovnem prometu olajša uporaba čekovnih računov tudi pri izplačilih v gotovini, bodo poštne hranilnice in njene podružnice od 1. aprila t. l. dalje zaračunavale provizijo v dosedanjim izmeri 1/2‰ (pol pro mille) samo pri zneskih do 30.000 Din, pri večjih dispozicijah pa se bo od zneskov, ki presegajo 30.000 Din, zaračunavala provizija le v izmeri 1/4‰ (četrt pro mille). Pri tej priliki se uporabljajo lastniki ček. računov na dejstvo, da se pri dispozicijah v virmanu (t. j. pri dispozicijah v korist drugih ček. računov), kakor tudi pri dispozicijah v korist čekovnih računov Narodne banke pri Poštni hranilnici in njenih podružnicah v Ljubljani, Sarajevu in Zagrebu in končno tudi pri dispozicijah v korist žiroračunov pri Narodni banki ne zaračunava nobena provizija.

I. K. Sancin:

Pomenki o sodobni glasbi in Osterc.

(Konec.)

Kako naj sprejme šele naš malo-meščan moderno glasbo ali vsaj tako, ki se približuje moderni, če se velikomestni inteligent že vnaprej upira z vsemi štirimi vsemu temu, kar je modernega? Povsem naravno in razumljivo je, da naša ušesa najraje poslušajo stvari, ki na prvi mah ostanejo v posluhu, in da se proti nepoznani in še ne zaznavani glasbeni novosti obnaša posamezni individij tuje in je nezaupljiv, zlasti če nima v sebi dovolj strokovne razsodnosti.

To naj nas ne moti. Slišati treba take stvari pogostokrat in potem nam bosta zvenela Debussy in Ravel kot kaka klasika in pri Stravinskemu ne bomo delali velikih oči. — Zato je treba vzgoje in orijentacije. Uho se kaj rado prilagodi še tako moderni glasbi — samo zaznati jo mora in često slišati.

Ušesom, ki v svojem življenju niso zaznala nobenega instrumenta razun harmonike ali po pasje slabo

igrane vijoline ali kapljanja na kak slab pianino in tehtanja dveh nerodnih rok po kaki razglašeni »hudovaški peruti«, mora prestati vsak občutek in je izključeno, da bi mogla slediti neštetim akordnim skupinam, modulacijam in raznim težkim, naglo zapored si sledečim harmoničnim problemom, da o kontrapunktnih figuracijah molčim. — Preveč naenkrat za nevajeno uho.

Če pa pogledamo nazaj, vidimo, da so oni skladatelji, ki so še pred dvajsetimi leti veljali za moderne, ali pa vsaj tvorili za tačasne ljudi neke mejnike, preko katerih si nikdo izmed laikov ni upal misliti, in je imel te mejnike pred seboj kot maksimum vse moderne, n. pr. Ravel, Faure, Debussy, Nicodé, C. Frank itd., danes že čisto nedolžni, takorekoč »klasiki« po današnjih muzikalnih pojmi. Kot taki so preživeli, kljub temu, da se jih še naziva »moderne«.

Konservativnost je morda lepa lastnost, pač pa moramo pomisliti, da čas prinaša s seboj vedno več novosti, katerih ni treba že vnaprej sprejeti, pa tudi ne odkloniti. Samo hiteti je treba, da ne prespimo preveč vsega, kar se je medtem rodilo. Drugače se bomo hudo postarali in ne bomo ve-

deli, koliko lepega in zanimivega je slo preko nas, ne da bi se bili zavedli.

Glasbeno polje je preobširno, da bi mogli slediti vsemu, in slediti kar tako, ni igrača. Ne gre tu za vzgojo posameznika, pač pa za vzgojo mase, in ta vzgoja mora biti sistematična. To maso je treba seznaniti z glasbeno literaturo in jo tako orijentirati. To nalogo imajo koncertne prireditve. Koliko je med nami inteligence, ki si misli, da je muzikalna in celo muzikalno verzirana in si pridržuje neke pravice o svojem »muzikalnem monopolu«, ki je pa čestokrat le »flanc« — Seznaniti se je treba najprej z vsemi običajnimi instrumenti in sicer orkestralnimi. Naša bodoča koncertna publika naj bi znala ločiti posamezne orkestralne instrumente. Bil sem nekoč pri sinf. koncertu s človekom, ki je položil državni izpit iz glasbe, in ko se lom, je mladi konservatorist gledal taksolo, je mladi konservatorist gledal tako začudeno, da sem ga vprašal po vzroku. Dejal je, da še nikoli ni slišal tako mehkega — klarineta. — Oh, ta muzika je res nekaj strašnega, posebno pa ona moderna, ki vzbuja misli na samomor! — Pri nas v Celju se nam ni bati kake nevarnosti, ker do danes nismo slišali nič hudega. —

Edino novost nam je princel v zadnjem času Osterc in pri njem vse kaže, da bo hodil po poti modernistov. To, kar sedaj piše, so refleksi, ki bi jih po značaju vsporedil z ozirom na muzikalno razpoloženje z Debussyjem na eni strani in z Vit. Novákom na drugi strani glede sličnosti izpeljave temata, z ozirom na posluževanje vsporednih instrumentov godalnega kvarteta pa z najtipičnejšimi mesti P. Hindemitha. Vse to so močni vplivi kapacitet. Osterc še ni moderen, postane pa gotovo, če se mu bo kmalu naklonila potrebna podpora, da se omogoči glasbeni studij v inozemstvu. Želeli bi bilo le, da bi tudi Osterc postal defezen državne podpore in da ga vlada pošlje v Pariz, kakor je to storila z Jerajevo, Poženelovo in Ravnikom v minulemu letu.

Marsikatera ušesa so težko prenašala Osterčevo glasbo; deloma radi tega, ker je domačin in deloma radi njegove kompozitorne emancipacije. Toda, kakor je videti, njega to ne moti. On postaja od skladbe do skladbe bolj in upati je, da se razvije v odličnega skladatelja, ki bo za nas nekaj pomenil. Zato naj se merodajni krogi pobrigajo, da se doseže zanj potrebna podpora.

KOLEKTIVNA POGODBA ČEŠKOSLOVAŠKIH NOVINARJEV. 27. t. m. se vrši v praškem parlamentu sestanek zastopnikov izdajateljev in redakcij dnevnikov ter dopisnega urada v svrhu razprave o kolektivni pogodbi češkoslovaških novinarjev, ki bi tvorila potrebno dopolnitev novinarskega zakona, ki se ravno kar pripravlja. Pretežna večina izdajateljev češkoslovaškega dnevnega tiska se je v principu že izrekla za sklenitev kolektivne pogodbe z novinarji.

CIKLON V SEVERNI AMERIKI. Kakor izgleda, so bile prve vesti o strahoviti vremenski katastrofi, ki je zadela Severno Ameriko, nekoliko pretirane. Število človeških žrtev še vedno ni točno ugotovljeno, gotovo pa je, da je povodom katastrofe poginilo preko 1000 ljudi. Število ranjencev se po zadnjih podatkih ceni na okroglo

45. GLAVNA SKUPŠČINA HME-LJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO se vrši na praznik, dne 25. t. m. ob 2. popoldne v dvorani g. Fr. Robleka v Žalcu po običajnem dnevnem redu.

ZVEZA SLOVENSKE SRENJ IN SOSESK ima svoj ustanovni občni zbor v sredo, dne 25. t. m. ob 11. uri popoldne v Mestnem domu v Ljubljani. Na dnevnem redu je m. dr. volitev predsedstva, predavanje agrarnega komisarja dr. Frana Spiller-Muysa o »slovenskih srenjah in soseskah, njih zgodovinskem razvoju in gospodar-

skem pomenu«, sprejem Zvezinih pravil, volitev načelnstva in nadzorstva in gospodarski razgovori. 6000.

PROTI ODEBELELOSTI deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOVA ČAJ«. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

IZREDNO ZDRAVILO PROTI VSAKOVSTNEMU PROTINU. Po tej grozni vojni trpi naš narod mnogo vsled protina in mnogo jih je, ki ne vedo, da se more ta bolezen lahko in hitro ozdraviti z zdravilom »Radio-balsamica« dr. Rahlejeva. Še v Rusiji se je dr. Rahlejev posvetil proučevanju tega zdravila in njegov večletni trud je dobil zasluženo plačilo. Pred dvema letoma, ko je svoje zdravilo preizkušal v Sloveniji, je dosegel dr. Rahlejev izredne rezultate, tako da je danes njegov lek priznan kot edino najbolje sredstvo proti vsakovrstnemu protinu. O njegovi zdravilni moči najbolje svedočijo potrdila profesorjev in lekarnarjev, pa tudi zahvalna pisma ozdravljenih bolnikov. »Radio-balsamica« zelo hitro deluje in ne ostavlja nikakih posledic na koži ter je tudi srečo popolnoma neškodljiva. Z dvema steklenicama ali s tremi steklenicami se ozdravi najstarejši revmatizem. — Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju Radio-balsamica dr. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ul. 43. 3

Celjske novice.

REDNI SESTANEK KRAJEV. ORG. JDS ZA MESTO CELJE v sredo, dne 25. t. m. radi praznika odpade.

REDNI SESTANEK KRAJEV. ORG. JDS ZA OKOLICO CELJE se vrši v četrtek, dne 26. t. m. ob 20. uri v gostilni g. Permozerja v Gaberju. Sodiščniki se pozivajo k polnoštevni udeležbi.

RAZPISANO SLUŽBENO MESTO. Na drž. deški meščanski šoli v Celju je razpisano mesto služitelja. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. aprila t. l.

SREDPOSTNI SEJM, ki se je vršil v soboto, dne 21. t. m. v Celju, ni kazal prave živahnosti. Prodajalec je bilo sicer lepo število, toda kupovanje se je gibalo v dokaj skromnih mejah. Vzrok temu je pač zopet iskati v pomankanju gotovine.

ODBOR PODRUŽNICE JUGOSLOVANSKE MATICE ima, kakor že javljeno, 9. odborovo sejo danes, v ponedeljek, dne 23. t. m. ob 20. uri v rdeči sobi Narodnega doma.

NOČNO LEKARNIŠKO SLUŽBO ima ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj«, Glavni trg.

ODDAJA POŠTNIH DOSTAVLJALNIH VOZENJ V CELJU. (Razpis.) Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja na podlagi čl. 86. točke 1. zakona o državnem računovodstvu z dne 22. maja 1922, razglasenega v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca«, št. 146. od 7. julija 1922 in v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« št. 91. od 4. septembra 1922 za eno leto v zakup prevoz pošte in dostavo paketov na dom v Celju, dnevno razven nedelj. Ustmena pogajanja se bodo vršila komisijonelno dne 3. aprila t. l. pri mestnem magistratu v Celju ob 11. uri popoldne. Sprejem ponudnikov prične ob 10. uri. Ponudniki morajo izročiti komisiji pismena dokazila o svoji sposobnosti, t. j. potrdilo o svoji nesumljivi neoporečnosti, zanesljivosti in vztrajnosti v vsakem poslu, ki ga prevzamejo, nadalje o svoji kvalitativni in materialni sposobnosti za popolno izvršitev posla, zaradi katerega so tudi prišli na objavljenega pogajanja. Takšna potrdila izdajajo pristojna županstva. Po končanem pogajanju mora založiti najnižji ponudnik pri komisiji 5% zahtevane letne vsote kot kavecijo. Kot kavecija se sme založiti: a) gotovina; b) državne in državno zajamčene obveznice (obligacije) po nominalni vrednosti; c) zadolžnice uprave fondov, ki jih je proglasil finančni minister sposobne za varščine, ter jim je

priznal pupilarno varnost, vse po borzni vrednosti, toda ne preko nominalne vrednosti. Hranilne knjižice se ne morejo zalagati kot kavecija. Natančnejši pogoji za oskrbovanje omenjenih voženj so razvidni na pošti v Celju ter pri mestnem magistratu v Celju, oziroma bodo tudi izloženi ob priliki pogajanj. O tem, komu se odda vožnja v zakup, bo odločilo ministvo pošte in telegrafa v Beogradu. — Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani.

V KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL« V CELJU se vrše vsak večer prvovrstni damski koncerti »Lastavice«. Ne zamudite! 290

Gledališče.

Repertoar:

Torek 24. marca ob 18.: »Maček v škornjih« Mladinska predstava.

MESTNO GLEDALIŠČE. V nedeljo ob 4. popoldne se je vršila repri-za »Vdove Rošlinke«. Gledališče je bilo dobro obiskano. Igralo se je v splošnem še bolje, kakor pri premijeri. Občinstvo (mnogo je bilo izvenceljskih posetnikov) je predstava očividno v polni meri zadovoljila.

Kino.

KINO GABERJE. Ponedeljek 23. marca: »Miliardni souper«. Veseligrava v 5 dej. V glavnih vlogah Robert Scholz, Georg Alexander in Hanny Reinwald. — Torek 24. in sredo 25. marca: »Menihova skrivnost«. Senzacijska drama v 5 dej. V glavnih vlogi Menja Čačeva. — Četrtek 26., petek 27. in sobota 28. marca: »Kraljeva ljubica«. Pikantna komedija v 5 dej. V glavnih vlogi Lya Mara.

MESTNI KINO. Ponedeljek 23. torek 24. in sredo 25. marca: »Radio-ženitba«. Elegantna ljubavna veseligrava v 5 dej. V glavnih vlogah Eduard Winterstein in Hans Junkermann. Za mladino dovoljeno. — Četrtek 26., petek 27. in sobota 28. marca: »Strašna žena«. Ljubavna tragedija v 6 dej. V glavnih vlogah Asta Nielsen in Alfred Abel. Za mladino ni dovoljeno.

Sport.

S. V. Rapid : S. K. Celje 4 : 2 (3 : 0). Nedeljska nogometna tekma, ki se je vršila v Mariboru med S. V. Rapidom in S. K. Celjem, je končala z zmago Rapida. Potek tekme je bil zelo zanimiv. Celjani so bili v dobri formi. Podrobnejše poročilo o tekmi priobčimo prihodnjič.

Nekaj o ženski lepoti.

Da imenujejo mnogi 30-letna dekleta že stare device, ni upravičeno; to nam priča zgodovina. V resnici lahko ohrani ženska svojo lepoto in svežost do 50. leta in še čez. Višek svoje lepote doseže ženska navadno med 35. in 40. letom.

Starogrška Helena je imela 40 let, ko je nevarno vžigala srca. Kleopatra je prekoračila 30 let, ko je prvič videla rimskega cesarja Antonija, ki se je vanjo zaljubil. Ana Avstrijska je s 36. leti veljala za najlepšo ženo v Evropi. Madame di Maintenon je bila stara že 43 let, ko jo je poročil francoski kralj Ludvik XIV.

Najvabljivejše in najštevilnejše lepote ne odražajo 20-letne deklice. Najbolj očarujejo ženske tedaj, kadar je telo doseglo popoln razvoj, ker lepota ne obstoji samo v obliki in barvi kakor pri voščenih podobah. Svežost, mladost ter nežna koža se pogosto združujejo v obrazu, ki pa še ni očarljiv, ako nima življenja in izraza. Najlepša ženska leta so med 26. in 40. letom. Zadovoljnost in veselo razpoloženje je najboljši sredstvo za ohranitev mladosti. Umetna sredstva tu ne zaležejo nič. Še tako lepa žena se postara, ako ni vesela in zadovoljna. Vsaka žena bi si morala postaviti za nalogo, hraniti svojo lepoto, kar pomeni obenem tudi zdravje, toda ne z zadrževanjem, pudrom in raznimi toaletnimi vodami. Preprosto življenje, zmernost, čistost in gibanje zadostno ustvarjajo zadovoljnost ter krepijo telo in držijo pravilne poteze. Lepota obstoji v živahnosti gibanja ter v zmožnosti mišljenja in izražanja. Vsaka žena sama lahko mnogo pripomore k svoji lepoti in mikavosti.

To in ono.

MOČ MAJHNIH ŽIVALIC je v primeri z njihovo velikostjo večkrat naravnost presenetljiva. Tako se je ugotovilo, da keber sorazmerno s svojo velikostjo lahko vleče 21-krat večjo težo kot konj, čebela pa kar 30-krat večjo. Silno moč ima ostriga, ki lahko zapre svoje oklopnice s silo 15 kg. Če bi hotel človek izvršiti sorazmerno svoji velikosti enako delo, bi moral dvigniti v zrak 80 lokomotiv. Tudi muha ima izredno moč. Ona dvigne s svojimi nogami brez vsake težave n. pr. vžgalico, kar bi odgovarjalo pri človeku, upoštevajoč njegovo velikost, 8,50 m dolgemu tramu. Bolha lahko poskoči, kakor znano, 200-krat tako visoko, kakor je sama visoka. Človek, ki bi hotel posnemati njen skok, bi moral torej skočiti nad 300 m visoko.

Tedenski izkaz

mestne klavnice o zaklani živini od 16. do 22. marca.

I m e	Konji	Biki	Voli	Krave	Telice	Teleta	Svinje
Dečman Ferdinand	—	—	1	—	—	—	4
Čoh Štefan	—	—	—	—	—	—	—
Esih Matija	—	—	2	—	—	2	—
Gorenjak Josip . .	—	—	—	—	2	1	1
Hohnjec Viktor . .	—	—	1	—	—	—	13
Junger Ludvik . .	—	—	—	1	—	—	—
Krofilč Alojz . . .	—	1	3	—	—	1	—
Lapornik Ivan . . .	—	—	1	—	—	—	2
Leskošek Ivan . .	—	—	—	—	—	—	—
Rebeuschegg Franc	—	—	1	5	1	—	2
Senica Karol . . .	—	—	—	—	1	—	—
Urbančič Adolf . .	—	—	—	—	1	—	—
Voisk Adolf	—	—	—	—	—	1	—
Voisk Roza	—	—	—	—	—	—	—
Zany Viktor	—	—	—	1	—	—	—
Zavodnik Alojzija	—	—	2	—	—	3	1
Bernardi Drago . .	—	—	—	—	—	—	1
Kus Mihael	—	—	—	—	—	—	1
Lebič Pani	—	—	—	—	—	—	1
Plešivčnik Ana . .	—	—	—	—	—	1	—
Reberšak Anton . .	—	—	—	—	—	—	—
Skoberne Fric . . .	—	—	—	—	—	1	1
Žumer Josip	—	—	—	—	—	—	—
Skupno	—	—	2	16	3	3	14

Odgovorni urednik: Rado Pečnik. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Obelih

rišelj iz močne tkanine
à 2 m Din 360.—, à 2 1/4 m
Din 400.—, iz pristnega
lanenega platna à 2 m
Din 450.—, à 2 1/4 m Din
510.— prodaja se v vele-
trgovini R. STERMECKI, Celje. Kdor
pride z vlakom osebno kupovat, dobi
nakupu primerno povrnitev vožnje.
Cenik zastoj! Trgovci engros cene!

Preklic.

Podpisani Ivan Kobola, posestnik Podplat, obžalujem in preklicujem v ovadbi na kr. okrajno sodišče Rogatec zoper Mihaela Šip, poslovodjo postaje Podplat Kostivnica, inkriminirana dejanja in žaljivke kot neutemeljene s prošnjo, da mi navedeni g. odpusti. Pripominjam, da sem svoje obdolžitve storil le na podlagi napačnih napovedb svojih prič in da mi osebno o Mihalu Šipu ni znano ničesar nečastnega ali kaznjivega.

Ivan Kobola.

Izjavljam

da sem v Zagrebu otvoril samo **podružnico**. Z brivnico in stanovanjem pa še ostanem nadalje v Celju. To javnosti in raznim »tuhinim« prijateljem v vednost. KOŠTOMAJ.

Zamenjam krasno stanovanje

zunaj mesta, z njivo za zelenjavo, za večje stanovanje v mestu. Najemnina nizka. Preselitev plačam. Kje, pove uprava. 5-1

Državna uradnica

vešča vseh pisarniških del, želi s 1. aprilom prenesti mesto. Gre tudi kot blagajničarka. Naslov v upravi.

Službo dobijo:

mizar,
kočijaž,
konjski hlapec

pri P. Majdič, Celje.

Prodaja se na graščini

»Podgrad« na Vranskem: sušilnica za hmelj, hmeljski drogi, sladka krma.

Pojasnila da trgovina »Merkur«, Celje.

Hinko Wilhelm i Schaal

Zagreb

Magazinska cesta 21 a ————— Strossmayerova 4

Telefon št. 11-31

Osnova in izvedba enostavnih in modernih

vrtnih nasadov

sadonosnikov, cvetličnjakov in tenis-igrišč.

Izvedba v vseh mestih.

Trivrstna harmonika

3
tvrdke »Lubas«, dobro ohranjena, se prodaja. Ako kupec ne zna igrati je pri prodajalcu pouk zastoj. Naslov v upravi.

Iščem s l. majem lepo stanovanje

2 sobi, kuhinjo in kopalnico, event. eno sobo, kabinet in kuhinjo. Plačam do Din 1250.— mesečno. Naslov v upravi. 4-3

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Belniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Centrala v Ljubljani

Belniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

Kleparstvo, vodovodne inštalacije in naprava strelovodov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

477—95

Cene znižane!

Cene znižane!

Oglejte si tudi Vi

novo došlo blago za gospode in za damske obleke, cefir, šifon, razno perilo po znatno

znižanih cenah

v manufakturni in modni trgovini

**Miloš Pšeničnik, Celje,
Kralja Petra cesta 5.**

Vedno v zalogi
pravi tirolski
lodni!

204

Postrežba solidna!

—10

Licitacija

za prodajo jestvin vojakom na vežbališčih
vršila se bode dne 10. aprila tek. leta v
pisarni komandanta Celjskog vojnog okruga
in sicer ob 11. uri predpoldne.

Reflektanti imajo položiti pri blagajni komande Celjskog vojnog okruga kavcijo od dinarjev 500— dne 10. aprila tek. leta do 10. ure predpoldne.

Tozadevni pogoji (Uslovi) so na vpogled pri komandi Celjskog vojnog okruga soba št. 29 vsak dan razen nedelje med uradnimi urami.

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 8%.
Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

63—32

Iz malega raste veliko!

Kam greš? Kam greš?

V CELJE, GLAVNI TRG ŠT. 8

v novo otvoreno manufakturno trgovino

BRATA ŠUMER & DRUG

ker samo tam kupiš vse blago
po izredno nizkih cenah.

Solidna in točna postrežba.

Za obilen obisk se priporočata

Brata Šumer & drug, Glavni trg št. 8.

3—3

Na drobno!

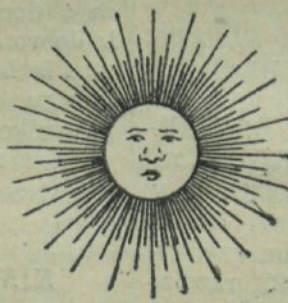
Pri

Na debelo!

Kupujte

po konkurenčnih cenah v
veletrgovini pri

'Solncu'

Kupujte

po konkurenčnih cenah v
veletrgovini pri

'Solncu'

manufakturno in modno blago

kakorn.pr.: Sukno, hlačevina, tiskovina (Druck), cefir, volna za jumperje, pavola v vseh barvah, prejca, vezenina, blago za prte, dežnike, kravate, moško perilo, svilene robce, vence za neveste, flor nogavice i. t. d.

Platno belo in rujava,
Kupi pri nas samo pravo.

Zato prepričajte se vsi,
Da pri nas po ceni se dobi.

A. Drofénik, Celje, Glavni trg 9.

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod
trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkulantneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov
nad Kron 25.000.000—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.